

**Plaatsingslijst van het archief van
de Belgo-Sovjetse Vereniging-afdeling Mechelen
(1959-1964, 1966-1967, 1972, 1983)**

(S/2011/516)

Gert Van Overstraeten

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
2011

INLEIDING

Omvang: 1 archiefdoos, 9 beschrijvingen

De archiefvormer

In 1929 werd de vzw Vereeniging der Vrienden van de Sovjet-Unie (VVSU) opgericht met als doel de banden tussen België en de Sovjet-Unie nauwer aan te halen en de wederzijdse kennis, begrip en vriendschappelijke samenwerking te bevorderen. De vereniging richtte zich tot de ganse Belgische bevolking, wat ook de politieke, filosofische of godsdienstige overtuiging is. Hoewel de vereniging claimde dat haar medewerkers zelf ook uit verschillende lagen van de bevolking kwamen, bleek ze in de praktijk echter een organisatie die voornamelijk aan de Communistische Partij van België gelieerd was.

Door het Sovjet-Duitse niet-aanvalspact kon de Vereeniging tot begin 1941 haar boekhandel openhouden en onder de dekmantel Office belge de la Littérature antifasciste (OBLA) werden tevens nog politieke brochures en vertalingen van Russische romans gepubliceerd. Met de Duitse inval in Rusland kon daarvan vanzelfsprekend geen sprake meer zijn en werden alle werkzaamheden stopgezet.

Nog tijdens de bezetting doken echter al de eerste illegale teksten op van de Belgo-Sovjetse Vereniging (BSV; afhankelijk van de periode Belgisch-Sovjetse Vereeniging/Belgo-Sovjetische Vereeniging/Belgo-Sovjetse Vereniging/Belgosovjetvereniging). Na de oorlog werden de activiteiten snel heropgestart. Al in 1945 vond het eerste Nationaal Congres plaats in Brussel. De Koude Oorlog maakte het er voor de BSV-werking 'tegen het anti-sovjetisme en de anti-sovjetische leugens' natuurlijk niet makkelijker op. Er werd steeds meer nadruk gelegd op het feit dat toenadering en goede wederzijdse betrekkingen tussen Oost en West vooral in het belang van vriendschap en vrede waren; 'De waarheid over de Sovjet-Unie doen kennen is de vrede verdedigen. Steunt onze waarheidscampagne!'

De activiteiten die de vereniging organiseerde 'om het beeld van de Sovjet-Unie van valse voorstellingen te zuiveren en in alle klaarheid te belichten', bevonden zich voornamelijk in de culturele sfeer. Er werden voordrachten, filmvoorstellingen, tentoonstellingen, muziekoptredens, cursussen Russische taal, reizen naar de Sovjetunie ... georganiseerd. Daarnaast werd ook aan voorlichting gedaan door eigen publicaties uit te geven en een aantal eigen bibliotheken open te houden met specifieke literatuur (een initiatief dat in Mechelen wel maar een kort leven beschoren was en een stille dood stierf in 1951).

Midden jaren 1970 werd de naam veranderd in Vereniging België-USSR (VBU) en na de implosie van de Sovjet-Unie in 1993 nogmaals in vriendschapsvereniging Spoetnik.

Het archief

Het archief bevat voornamelijk materiaal van Ben Vercauteren, de secretaris van de Belgo-Sovjetse Vereniging-afdeling Mechelen. Hij was tevens secretaris van de Belgische Unie voor de Verdediging van de Vrede (BUVV)-afdeling en gewest Mechelen, waarvan zich in deze archiefschenking ook een dossier bevond. Het archief is zeer fragmentair en bevat jammer genoeg geen stukken van algemene aard (verslagen van vergaderingen en/of congressen, briefwisseling ...). Het geeft wel een mooi beeld van de georganiseerde activiteiten, voornamelijk in de jaren 1960.

Verwerving

Het archief werd overgedragen uit de Kazerne Dossin, daar het beter paste in het collectieprofiel van Amsab-ISG.

Verwijderd

Qui menace la paix, Moskou: Editions militaires du Ministère de Défense de l'URSS, 1982, 80 pp.

Voorwaarden voor raadpleging

Het archief is raadpleegbaar mits toestemming van de dienstdoende archivaris.

PLAATSINGSLIJST

1. Omzendbrieven ter aankondiging van activiteiten.
1962, [1963] en z.d. 4 stukken
2. Stukken inzake tussenkomsten en toespraken op congressen, vergaderingen,
studiedagen en (andere) activiteiten, met aantekeningen.
1959-1961, 1963-1964 en z.d. 1 omslag
3. Aankondigingen, programma's en uitnodigingen voor allerhande activiteiten, vnl. van
de Belgo-Sovjetse Vereniging-afdeling Mechelen, met dorsale aantekeningen.
1960-1964, 1966-67, 1972 en z.d. 1 omslag
4. Dossier inzake de organisatie van de culturele kunstavond 'Artiesten uit Armenië' op
1 december 1962 te Mechelen.
1962 1 omslag
5. Dossier inzake de organisatie door de Belgo-Sovjetse Vereniging-afdeling/federatie
Mechelen van de tentoonstelling 'Belgisch-Sovjetse aspecten' van 19 tot 21 juni 1964
te Mechelen.
1964 1 omslag
6. Dossier inzake de organisatie van de culturele kunstavond 'zang- dans en Music-hall
van de USSR' naar aanleiding van 50 jaar USSR op 2 december 1967 te Mechelen.
1967 1 omslag
7. Dossier van de Vereniging België-USSR betreffende de 'Veertiendaagse van de
USSR' in mei 1983 te Mechelen.
1983 1 omslag
8. Publicatie 'Chantons la Vie! Zang en Vreugde!', Volksjeugd Uitgave, Brussel, met
sticker 'vriendschap met de USSR!' en ingekleefd met de hand geschreven
Russischtalige liedteksten, op naam van Theo Frison (Mechelen).
z.d. 1 stuk
9. Reisplan van de VTB/VAB voor de studiereis van de Koninklijke Vlaamse
Ingenieursvereniging naar de Sovjetunie van 9 tot 19 augustus 1963.
1963 1 stuk